

Ju2023/00106

Regeringskansliet

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L7@regeringskansliet.se

Remissyttrande över departementspromemorian *Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare (Ju2023/00106)*

Inledning

Svensk Scenkonst har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad promemoria och får härmed anföra följande.

Svensk Scenkonst är bransch- och arbetsgivarorganisation för hela den professionella scenkonsten. Vi företräder cirka 220 verksamheter inom musik, dans, teater, opera och samtida cirkus. Bland medlemmarna finns landets scenkonstinstitutioner, privata scenkonstföretag och aktörer inom den fria professionella scenkonsten. Svensk Scenkonst verkar för att det ska finnas optimala förutsättningar att producera och sprida scenkonst av högsta kvalitet i hela Sverige.

Allmänna synpunkter

Svensk Scenkonst stödjer syftet bakom den föreslagna ändringen, att motverka utnyttjande av arbetskraftsinvandrare. Metoden att fördubbla inkomstkravet

genom en ny nivå på 80 procent av medianlönen för hela arbetsmarknaden bedömer vi däremot som alltför drastisk. Förslaget står i strid med den svenska arbetsmarknadsmodellen då lönenivån kraftigt överstiger kollektivavtalade lägstalöner i många branscher, däribland inom scenkonstens område.

En höjning enligt förslaget skulle medföra en kostnadsökning som innebär ett hinder för rekrytering av konstnärlig personal från länder utanför Europa som dansare, sångare, musiker, cirkusartister m.fl. Detta riskerar att omöjliggöra vissa produktioner. I förlängningen skulle det innebära en inskränkning av den konstnärliga friheten för arbetsgivare vars medarbetare verkar på en internationell arbetsmarknad.

För att undvika detta bör ett undantag göras för konstnärliga yrkesgrupper, där den tidigare regeln kopplad till kollektivavtal och praxis i branschen i stället kan fortsätta att tillämpas.

Synpunkter på betänkandets innehåll och förslag

4 En god försörjning ska motsvara 80 procent av medianlönen

Svensk Scenkonst avstyrker förslaget att definiera god försörjning som en lön motsvarande minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige.

Medianlönen för 2021 på 26 500 kronor ligger över samtliga lägstalönenivåer för 2021 som parterna inom Svensk Scenkonsts avtalsområden har enats om i kollektivavtal, vilka däremot med god marginal utgör tillräcklig inkomst för att bevilja ett arbetstillstånd enligt nuvarande regelverk. Att införa ett högre inkomstkrav för utomeuropeiska arbetstagare än för svenska och övriga europeiska arbetstagare innebär ett uppenbart avsteg från den svenska modellen, där arbetsmarknadens parter ska förfoga över lönebildningen i Sverige.

I de fall ett anställningsavtal omfattar ett visst antal föreställningar under en längre tidsperiod, som inte motsvarar en heltidsanställning, skulle en inkomst-

regel som inte tar hänsyn till den faktiska arbetstiden också kunna innebära en orimlig effekt på ersättningsnivån.

För av Migrationsverket godkända så kallade etablerade arrangörer finns möjligheten att vid kortare anställningar (högst 14 dagar under en tolv månadersperiod) anställa utomeuropeiska arbetstagare utan individuella arbetstillstånd. En förutsättning för att upptas på denna lista är dock att verksamheten årligen anställer sådana arbetstagare, och möjligheten att ansöka om att tas upp på listan ges endast två gånger per år. Det innebär alltså att många mindre scenkonstarrangörer, inte minst inom den fria professionella scenkonsten, inte kan använda sig av denna förenklade form.

Konsekvensen av att införa den föreslagna förordningsändringen skulle enligt Svensk Scenkonst vara att det internationella konstnärliga utbyte som blivit allt viktigare i en mer globaliserad värld skulle försvåras och begränsas. Ett fullständigt undantag för konstnärliga yrkesgrupper vore därför önskvärt.

Om en generell nivå för "god försörjning" ska införas utan koppling till löneläge eller kollektivavtalsnivå inom respektive bransch bedömer Svensk Scenkonst i likhet med vissa tidigare remissinstanser att en bättre metod vore en koppling till konsumentprisindex (KPI), vilket skulle motsvara en höjning med 20 procent jämfört med dagens nivå.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Svensk Scenkonst delar inte bedömningen att det saknas behov av övergångsregler vid ett införande från 1 oktober 2023. Med tanke på de långa produktionsprocesserna som ofta förekommer inom scenkonst bör det finnas övergångsregler som innebär att redan ingångna anställningsavtal inte påverkas.

Av konstnärliga skäl bör de nya reglerna inte heller tillämpas vid förlängning av redan erhållna arbetstillstånd, då det skulle försvåra möjligheten att förlänga spelperioden för en viss produktion med samma konstnärliga personal.

6 Konsekvenser

Såvitt framgår av promemorian har ingen bedömning gjorts av konsekvenserna för den konstnärliga sektorn, där en betydande del av arbetskraften verkar på en internationell arbetsmarknad. Rörligheten hos dessa yrkesgrupper (dansare, sångare, musiker, cirkusartister m.fl.) utgör en viktig del av den konstnärliga utvecklingen i branschen och har inte någon koppling till låglönekonkurrens eller utnyttjande av arbetskraftsinvandrare.

Ett lönekrav utöver kollektivavtalade nivåer skulle inom scenkonsten kunna medföra en kostnadsökning som innebär ett hinder för rekrytering av personal från länder utanför Europa. Detta riskerar att omöjliggöra vissa produktioner. I förlängningen innebär det en inskränkning av den konstnärliga friheten för verksamheter vars medarbetare verkar på en internationell arbetsmarknad.

Förhandlingschef Maria Grundtman maria.grundtman@svenskscenkonst.se
08-440 83 77 är Svensk Scenkonsts kontaktperson i detta ärende.

SVENSK SCENKONST

Birgitta Svendén
Ordförande

Mikael Brännvall
VD